

**Про підсумки діяльності з регулювання
радіаційної безпеки, захищеності та гарантій
за 2014 рік
та пріоритетні напрями на 2015 рік**

**Підсумкова Колегія Держатомрегулювання
України за 2014 рік, 05.02.2015**

Макаровська О.А., заступник Голови

I. Регулювання безпеки об'єкта «Укриття»

Виконання пріоритетного завдання 2014 року - Оцінка безпеки та ліцензування будівництва пускового комплексу нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття»

- Виконана експертиза робочого проекту та видано окремий дозвіл на здійснення робіт з підсилення та герметизації існуючих будівельних конструкцій в межах II черги ЧАЕС, які виконують функції огорожуючого контуру нового безпечного конфайнмента;
- Проведена експертиза ядерної та радіаційної безпеки актуалізованих звітів з аналізу безпеки першого пускового комплексу нового безпечного конфайнмента (ПК-1 НБК) та нової вентиляційної труби II-ої черги ЧАЕС (НВТ);

I. Регулювання безпеки об'єкта «Укриття»

Виконання пріоритетного завдання 2014 року - Оцінка безпеки та ліцензування будівництва пускового комплексу нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття»

- Виконана технічна оцінка та підготовлені регулюючі рішення по 7 проектах виконання робіт та 3 пакетів робочої документації, що стосується спорудження НБК;
- У рамках ранньої взаємодії надано зауваження до попередньої версії технічної специфікації на систему основних кранів НБК;
- Здійснено розгляд та погоджено технічне завдання на розробку інтегрованої системи управління НБК.

I. Регулювання безпеки об'єкта «Укриття»

Другий пусковий комплекс НБК об'єкта «Укриття»

- Опрацьовано та надано зауваження до звіту з переоцінки нестабільних конструкцій об'єкту «Укриття», що підлягають «ранньому» демонтажу, а також до 2-х методик, що були розроблені для виконання зазначеного звіту.

I. Регулювання безпеки об'єкта «Укриття»

- з 31 березня по 2 квітня 2014 року успішно виконано переміщення східної частини арки НБК в зону «очікування»;
- у травні, серпні та листопаді 2014 року здійснено відповідно перший, другий та третій (останній) підйом західної частини арки НБК;
- наприкінці листопада 2014 року виконано зворотне насування східної арки НБК до її західної частини.

2-й підйом
західної арки

I. Регулювання безпеки об'єкта «Укриття»

Регулюючий супровід інших від НБК проектів

- Розгляд та погодження Програми та методики приймальних випробувань інтегрованої автоматизованої системи контролю об'єкта «Укриття» (ІАСК), розробленої у рамках підготовки до експлуатації ІАСК;
- Забезпечення безпечного зберігання елементів «старой» вентиляційної труби ВТ-2 після демонтажу
- Відновлення огорожуючого контуру машзалу 4-го блоку ЧАЕС після аномальної події з частковим обрушенням стінових панелей та покрівлі (остаточна реалізація проекту завершилася у грудні 2014 року).

ЯУ, що експлуатуються

Розглянуто та погоджено:

- «Концепцію зняття з експлуатації енергоблоків ВП «Запорізька АЕС»;
- «Технічне рішення по складу і термінам виконання етапів розробки проекту зняття з експлуатації енергоблоків № 1, 2 ВП ЮУАЕС»;
- «Технічне рішення по складу і термінам виконання етапів розробки проекту зняття з експлуатації енергоблоку № 3 ВП РАЕС».
- Нормативний документ галузевого рівня «Концепція зняття з експлуатації діючих атомних електростанцій України».

«ДСП «ЧАЕС»

- Погоджено проект будівництва «Остаточне закриття та консервація блоків № 1, 2, 3 Чорнобильської АЕС»;
- Підготовлено висновки державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки і відповідні регулюючі рішення, надані коментарі та зауваження по 12 документах (рішення, специфікації, програми випробувань, робочі проекти тощо) ДСП ЧАЕС;
- Проведено аналіз періодичних звітів ДСП ЧАЕС по поводженню з РАВ.

II. Регулювання безпеки зняття з експлуатації ЯУ

«ДСП «ЧАЕС»

- Введення в експлуатацію та експлуатація Заводу з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ) ЧАЕС – видано окремий дозвіл;
- Експлуатація Заводу з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ) ЧАЕС – видано окремий дозвіл на експлуатацію ЗПРРВ

«ДСП «ЧАЕС»

- У рамках введення в експлуатацію («гарячих випробувань») Установки з вилучення твердих РАВ (УВТВ) і Заводу з переробки твердих РАВ (ЗПТРВ) Промислового комплексу по поводженню з твердими РАВ (ПКПТРВ),

23 травня 2014 року

Держатомрегулюванням

видано окремий дозвіл

на виконання робіт

на 2-ому етапі введення

в експлуатацію

(«гарячих випробувань»).

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Забезпечення захоронення РАВ на майданчику комплексу “Вектор” - СОПСТРВ

- Для СОПСТРВ (Лот 3): продовжено до 06.07.2019 термін дії ліцензії № ЕО 000968. Перша партія РАВ, у кількості 4 упаковок кондиційованих РАВ від ЗПРРВ, була захоронена на СОПСТРВ 26 квітня 2014 року.
- Проведено аналіз щодо можливості приймання в СОПСТРВ на захоронення упаковок радіоактивних відходів, вироблених на інших об’єктах з переробки радіоактивних відходів (крім ЗПТРВ і ЗПРРВ ЧАЕС), зокрема, Рівненської АЕС та Харківського ДМСК. Здійснено державну експертизу ЯРБ та погоджено відповідні технічні рішення, доповнення до ЗАБ та Критеріїв приймання РАВ.

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Забезпечення захоронення РАВ на майданчику комплексу «Вектор» – Перша черга комплексу «Вектор»

- Для сховищ для захоронення РАВ Першої черги комплексу «Вектор» - ТРВ-1, ТРВ-2: за результатами аналізу незадовільної ситуації із завершення їх будівництва (роботи не ведуться протягом більше 3-х років) здійснюється інформування Кабінету Міністрів України.

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Створення нових сховищ для довгострокового зберігання РАВ на майданчику комплексу “Вектор”

- Для Централізованого сховища для довгострокового зберігання відпрацьованих ДІВ (ЦСВДІВ) розглянуті та погоджені 4 Технічні специфікації на системи важливі для безпеки. У рамках ліцензії ДСП «УКБЗВ» № ОВ 000975 від 18.07.2012 розширено обсяг дозволеної діяльності із переробки та зберігання РАВ, у частині завершення будівництва, монтажу обладнання що стосуються технологічного процесу;
- Розглянуто та погоджено, розроблений ДАЗВ проект розпорядження Кабінету Міністрів України щодо схвалення ТЕО «Будівництва сховища для проміжного зберігання високоактивних РАВ (осклованих ВАВ від переробки ВЯП ВВЕР-440), які повертаються з Російської Федерації після переробки ВЯП українських АЕС».

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Випробування
перевантажувального
комплексу ЦСВДІВ

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Існуючі ПЗРВ - переоцінка безпеки ПЗРВ «Буряківка» з метою прийняття рішення щодо можливості його реконструкції

- Проведено експертизу ЯРБ «Попереднього звіту з аналізу безпеки ПЗРВ «Буряківка» після його реконструкції»;
- Розглянуто та узгоджено 2 технічні рішення та й стандарт, зокрема «Технічне рішення щодо перезахоронення РАВ з траншей Т107, Т108, Т109 ПТЛРВ «Нова Будбаза»;

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Регулювання безпеки діяльності спеціалізованих підприємств з поводження з РАВ ДК «УкрДО «Радон»

- За результатами експертизи погоджено:
 - проект «Коригування проекту з мінімізації впливу радіаційної аварії на сховищах РАВ № 5, 6, 7 ПЗРВ Київський ДМСК на навколишнє середовище»;
 - робочий проект ДСП «Харківський ДМСК» «Реконструкція приміщення корпусу спалювання промислових відходів з метою створення ділянки дезактивації насосно-компресорних труб механічним способом»;
 - конструкторська документація Мобільного комплексу технічних засобів з розрядки відпрацьованих ДІВ із блоків біологічного захисту.
- Продовжувалася переоцінка безпеки сховищ РАВ на майданчиках ПЗРВ ДМСК, згідно із умовами ліцензій.

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Звільнення від регулюючого контролю

- У 2014 році звільнено від регулюючого контролю шляхом припинення радіоактивних матеріалів, отриманих після дезактивації:
 - чорнобильського походження загальною масою 2264,075 тон (з них: з ПЗРВ «Буряківка» - 605 т, з ДСП «ЧАЕС» - 1659,075 т);
 - НКТ, забруднених ТПДПП масою 42,836 тон.
- Підготовлено 17 регулюючих рішень про повне звільнення радіоактивних матеріалів;
- Підготовлене 1 регулююче рішення про обмежене звільнення матеріалів у вигляді 200 т радіоактивно-забрудненого шлаку від плавки чавуну у доменній печі Єнаківського металургійного заводу з розплавленням ДІВ типу ИБН-6 з радіонуклідом ^{239}Pu -Be.

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Звільнення від регулюючого контролю

- Продовжується реалізація і вивезення за межі зони відчуження металоконструкцій, зібраних із закріплених за ДСП «Чорнобильський спецкомбінат» майданчиків та територій, без звільнення цих радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю в порядку, установленому НПА щодо звільнення та з використанням рівнів звільнення, які не відповідають встановленим в НПА;

Довідково: у 2014 році виявлено партію радіаційно забрудненої деревини походженням з Зони відчуження

- Підготовлено та направлено ДАЗВ пропозиції щодо врегулювання цього питання шляхом внесення змін до діючих нормативних документів та документів ДАЗВ.

III. Регулювання безпеки поводження з РАВ

Забезпечено виконання пріоритетного напрямку діяльності Держатомрегулювання на 2014 рік з підготовки доповіді про стан виконання зобов'язань за Об'єднаною конвенцією про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з РАВ, яку 10 жовтня 2014 року було розміщено на офіційному веб-сайті МАГАТЕ.

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Дозвільна діяльність

- Держатомрегулювання та Державні інспекції з ядерної та радіаційної безпеки здійснюють регулюючий контроль за діяльністю з використання ДІВ **4 167 суб'єктів діяльності з використання ДІВ та 22 з виробництва ДІВ**
- З них **2481** суб'єктів здійснюють діяльність з використання ДІВ, що не звільняються від ліцензування та **мають відповідні ліцензії.**

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Дозвільна діяльність

У 2014 році на використання ДІВ було:

- видано 199 ліцензій;
- переоформлено/внесено зміни до 706 ліцензій;
- анульовано 23 ліцензії;
- виписано/винесено протоколів/постанов 100/95.

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

- Під час розгляду ліцензійних справ на виробництво та використання ДІВ було забезпечено оцінку відповідності законодавству та державну експертизу з радіаційної безпеки 14 проектів джерел іонізуючого випромінювання, та підготовлені відповідні рішення та Висновки за цими проектами.

*ДУ «Інститут нейрохірургії
ім. акад. А.П.Ромоданова,
проект монтажу
комп'ютерного томографу
TSX 302 A/1C" і
рентгендіагностичної
апаратури RADREX-1 ...*

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Інспектування використання ДІВ при догляді контейнеровозу в Одеському морському торговельному порту. Південна Держінспекція

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Інспекційна перевірка наявності ДІВ, Дніпрогеофізика.
Центральна Держінспекція

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Рівненський обласний онкологічний диспансер (старий майданчик), гамма-терапевтичний апарат Агат-Р, державний інспектор здійснює вимірювання підчас інспекції. Північно-західна Держінспекція.

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Нагляд за дотриманням вимог безпеки. Жидачевський целюлозно-бумажний комбінат, Львівська область. Західна Держінспекція.

Вилучення з незаконного обігу приладу з світломасою на основі Ra-226. Північна Держінспекція.
24.01.2015, ДП МА «Бориспіль», багаж громадянки України, яка вилітала рейсом №1382 «Київ – Амстердам».

Південно-східна
Держінспекція.
Радіологічне обстеження
підозрюваного
матеріалу/об'єкту
*(технологічного контейнеру
типу БГИ-75 з радіонуклідним
ДІВ), виявленого у
Антрацитівському районі
Луганської області*

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

- Забезпечувалась участь у реагуванні на радіаційні аварії та інші події, пов'язані з втратою контролю над ДІВ;
- Протягом 2014 року зареєстровано 27 випадків радіаційних інцидентів. З них 16 - виявлення техногенно підвищених радіонуклідів, 11 - виявлення ДІВ у незаконному обігу.

Приклади:

12.02.2014, Донецьк, планова перевірка підприємства «Скапер» - радіаційна головка гамма-дефектоскопу Гамарид;

12.06.2014 в с. Крихівці Івано-Франківської міської ради був виявлений невідомий предмет з нанесеними на нього знаками радіаційної небезпеки. Фахівцями було встановлено, що виявленим предметом є «Сигналізатор рівня радіоізотопний малогабаритний -2», який використовується для контролю рівня рідких та сипучих матеріалів.

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Забезпечувалася державна реєстрація ДІВ:

- зареєстровано 927 нових джерел іонізуючого випромінювання, у тому числі 265 радіонуклідних джерел та 662 генераторів випромінювання;
- ввезено в Україну 150 радіонуклідних ДІВ, а вивезено 11
- зафіксовано ввезення радіофармацевтичних препаратів по 130 повідомленнях;
- передано на спеціалізовані підприємства по поводженню з радіоактивними відходами 719 відпрацьованих радіонуклідних ДІВ;
- продовжено термін експлуатації 1356 радіонуклідних джерел.

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Забезпечено регулювання безпеки робіт з **вилучення відпрацьованих ДІВ:**

- Узгоджено Порядок робіт із розрядження гамма-установки «Стерилізація - III» ПАТ «Гемопласт». Вилучено 250 ДІВ типу ГИК-7-4 з гамма-установки «Стерилізація - III» загальною активністю $4,34 \cdot 10^{14}$ Бк.

- Завершено роботи з формування Списку - 4 відпрацьованих ДІВ підприємств - банкрутів, для яких має бути забезпечено безпечне та захищене зберігання в рамках проекту “Зняття з експлуатації опромінювальних установок та забезпечення безпечного зберігання джерел іонізуючого випромінювання” та у II півріччі 2014 року розпочато роботи з вилучення відпрацьованих ДІВ на цих підприємствах.

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Державний інспектор здійснює інспектування вилучення високоактивних відпрацьованих ДІВ з гама-установки «Стерилізації – Ш»

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Імплементация норм безпеки ЕС

У рамках виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, розпочато імплементацию положень нових міжнародних норм безпеки, прийнятих Директивою Ради 2013/59/ЄВРАТОМ від 5 грудня 2013 року, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання, в національне законодавство:

- Працює міжвідомча робоча група (проведено аналіз, самооцінку);
- Затверджено план імплементации.

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Приклади нових вимог, до імплементації яких ми маємо бути готовими - Директива 2013/59/ЄВРАТОМ

- (Ст 2 та ст 23-24) державне регулювання радіаційної безпеки при поводженні з матеріалами, які мають концентрацію природних радіонуклідів, що перевищує певну межу;

Наприклад: видобуток та переробка залізної руди, коксохімічні заводи, виробництво фосфатів тощо

- (Ст 79) визнання (дозвільна процедура) дозиметричних служб, експертів з радіаційного захисту, експертів з медичної фізики;

- (Ст 56) введення референтних рівнів для медичного діагностичного опромінення

- (Ст 103) імплементація національного плану захисту від радону

IV. Регулювання безпеки поведження з ДІВ

Приклади нових вимог, до імплементації яких ми маємо бути готовими – стандарт МАГАТЕ GSR Part 3

Requirement 27: Conditions of service

- Employers, registrants and licensees shall not offer benefits as substitutes for measures for protection and safety.

(3.111.The conditions of service of workers shall be independent of whether they are or could be subject to occupational exposure. Special compensatory arrangements, or preferential consideration with respect to salary, special insurance coverage, working hours, length of vacation, additional holidays or retirement benefits, shall neither be granted nor be used as substitutes for measures for protection and safety in accordance with the requirements of these Standards.)

Вимога, яка **виключає надання персоналу таких пільг** як підвищена заробітна плата, скорочений робочий час, більша відпустка, пенсійні пільги, спеціальне страхування тощо

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Поновлена робота з випуску національних стандартів (не велася з 2006 року)

На виконання програми Уряду в частині забезпечення відповідності національних стандартів, міжнародним стандартам забезпечено розробку та прийняття національного стандарту «РАДІАЦІЙНА БЕЗПЕКА. ЗАКРИТІ РАДІОАКТИВНІ ДЖЕРЕЛА. МЕТОДИ ВИПРОБОВУВАННЯ НА ВИТІК», (ISO 9978:1992, IDT) ДСТУ ISO 9978:2014;

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Створення державної системи обліку та контролю доз опромінення персоналу – перші реальні кроки:

• взято участь у організації та проведенні 1-го національного інтеркалібрування лабораторій індивідуального дозиметричного контролю та за його результатами:

- визначено перелік лабораторій, які успішно пройшли інтеркалібрування та доведено цей перелік до ліцензіатів, що отримують послуги з індивідуального дозиметричного контролю;
- визначено перелік лабораторій, які мають покращити якість своїх послуг з ІДК (впровадити корегуючі заходи з повторним інтеркалібруванням);
- підготовлено рекомендації для територіальних органів - Держінспекцій щодо внесення змін до особливих умов ліцензій стосовно забезпечення ІДК персоналу;
- планується включити до регулюючих вимог забезпечення якості індивідуальної дозиметрії.

VI. Регулювання захищеності

- У 2014 році у встановленому законодавством порядку Держатомрегулюванням переведено ДСФЗ до умов функціонування у підвищеної готовності.
- Держатомрегулювання брала активну участь у формуванні державної політики у сфері фізичного захисту в умовах підвищеної готовності:
 - Була забезпечена постійна взаємодія з суб'єктами ДСФЗ. Держатомрегулювання отримувала інформацію про наявні загрози об'єктам системи та повідомляло ліцензіатам про такі загрози.
 - Підготовлено 13 звернень та пропозицій щодо посилення заходів фізичного захисту, проведено 9 нарад.
 - Забезпечено постійне інформування штабу АТО про потенційні радіаційні ризики у зоні проведення АТО.
 - Взято участь у проведенні оцінки загрози вчинення диверсії, крадіжки або будь-якого іншого неправомірного вилучення радіоактивних матеріалів та визначенні проектної загрози.

VI. Регулювання захищеності

- Проведено 4 державні інспекційні перевірки систем фізичного захисту;
- Взято участь у роботі 2 міжвідомчих комісій з організації охорони об'єктів системи;
- Розглянуто 171 Перелік посад працівників, робота на яких потребує допуску до виконання особливих робіт;
- Надано допуск до виконання особливих робіт 27 керівнику підприємств приватної форми власності, де виконуються особливі роботи;

VI. Регулювання захищеності

Протидія незаконному обігу

- Фахівці Держатомрегулювання постійно брали участь та організовували проведення навчальних курсів, семінарів, нарад з питань фізичного захисту .

VII. Забезпечення гарантій нерозповсюдження

У рамках **Угоди про гарантії та Додаткового протоколу** в 2014 році

- отримано, оброблено та надіслано до МАГАТЕ **220** звітів і **36** оновлених декларацій згідно з Додатковим протоколом від суб'єктів державної системи обліку та контролю ядерних матеріалів (ДСОК)
- МАГАТЕ з метою перевірки цієї інформації провело **42** інспекцій в Україні, включаючи **7** неоголошених інспекцій, що суттєво менше минулорічних показників: відповідно 80 інспекцій із них **9** неоголошених, крім того було **5** додаткових доступів

VII. Забезпечення гарантій нерозповсюдження

Підтверджено розширений висновок

“За результатами застосування гарантій Україною році у складі групи 53 держав, де у 2013 застосовувалися інтегровані гарантії, Секретаріат дійшов до висновку, що весь ядерний матеріал залишається в мирній діяльності, тобто підтвердив **розширений висновок**” (Звіт про застосування гарантій (SIR), який щорічно публікується МАГАТЕ)

VII. Забезпечення гарантій нерозповсюдження

- У зв'язку із незаконною анексією Криму на підставі ст. 68 Угоди про гарантії 26 березня Держатомрегулювання надіслало до МАГАТЕ спеціальний звіт про втрату контролю над ядерними матеріалами у Криму
- З часу анексії Криму не отримано жодного звіту про ядерні матеріали від ліцензіатів, що розташовані на цій території, інспектори Держатомрегулювання не мають доступу до цих об'єктів

VII. Забезпечення гарантій нерозповсюдження

- Генеральний директор МАГАТЕ виступив із усною заявою про те, що МАГАТЕ продовжує застосовувати на території АР Крим гарантії відповідно до чинної Угоди з Україною, Статутом МАГАТЕ та нормами міжнародного права. Позицію МАГАТЕ підтверджено також листом Секретаріату МАГАТЕ від 22 вересня 2014 р.

VIII. Підсумки державного нагляду

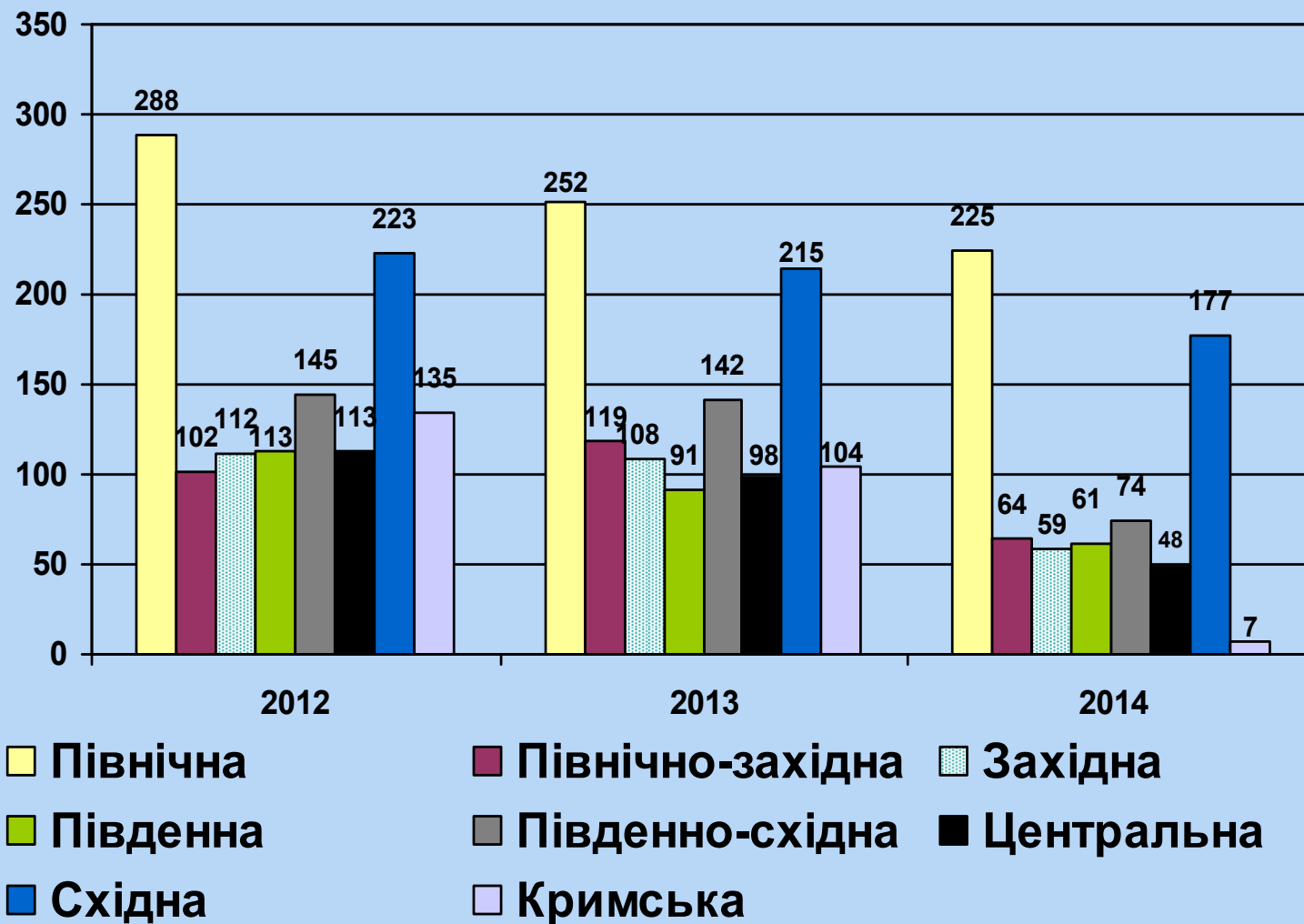

- У 2014 діяли обмеження щодо інспекційних перевірок, тому підрозділами центрального апарату Держатомрегулювання та її територіальними органами було проведено значна менша кількість перевірок

ВИД ПЕРЕВІРКИ	2012	2013	2014
ІНСПЕКЦІЙНЕ ОБСТЕЖЕННЯ	510	417	319
ІНСПЕКЦІЙНА ПЕРЕВІРКА	863	859	499

VIII. Підсумки державного нагляду

VIII. Підсумки державного нагляду

Держатомрегулювання та її територіальними органами у 2014:

- Видано 370 обов'язкових до виконання приписів щодо усунення виявлених порушень;
- Притягнуто до адміністративної відповідальності 132 особи.
- Застосовано санкції:

Тип санкції	2012	2013	2014
за ст. 95 Кодексу України про адмінправопорушення, осіб	201	303	117
за ст. 95 стягнуто штрафи до державного бюджету на суму, гривні	58704	112064	42670
за ст. 188-18 КУпАП, осіб	56	45	11
за ст. 188-18 стягнуто штрафи до державного бюджету на суму гривен	14994	20189	6120

VIII. Підсумки державного нагляду

- Притягнуто до адміністративної відповідальності, відповідно до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» 6 ліцензіатів юридичних осіб на суму 127500 гривен;
- Не оплачено 85000 гривен (Південно-східна держінспекція)

VIII. Підсумки державного нагляду

Висновок:

Динаміка застосування санкцій демонструє потенційно не виявлені порушення, що при продовженні застосування обмежень на інспекційну діяльність може призвести до радіаційних аварій

Реакція:

Розроблений проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про надання дозволу на проведення перевірок стану забезпечення ядерної безпеки діяльності з високим ступенем ризику у період з лютого по червень 2015 року» та направлено на погодження до Мінекономрозвитку та Мінфіну.

VIII. Підсумки державного нагляду

Інституційна спроможність Держатомрегулювання

- У 2014 році в результаті окупації Криму Держатомрегулювання втратило Державну інспекцію з ЯРБ в АРК. Майно інспекції захоплено незаконною владою;
- В надзвичайних умовах працювала Південно-Східна Держінспекція:
 - Виконувала завдання в умовах АТО;
 - Була переміщена штаб-квартири Держінспекції з Донецьку до Запоріжжя. В умовах відсутності бюджетних коштів - переміщення (з оплатою тимчасового житла) було забезпечено коштами міжнародної технічної допомоги США, добровільними внесками співробітників ДНТЦ ЯРР та Держатомрегулювання
 - У 2015 році перед Держінспекцією постануть нові складні завдання, зокрема, пов'язані з потенційним зростанням покинутих ДІВ та ДІВ у незаконному обігу, що потребує створення відповідних умов для праці та життєзабезпечення евакуйованих інспекторів з сім'ями.

ІХ. Оптимізація державного регулювання

- У 2014 році для оптимізації (включаючи дерегуляцію) державного регулювання в сфері безпеки використання ядерної енергії було здійснено аналіз дозвільної діяльності за такими критеріями:
 - відповідність дозвільної процедури законодавству України,
 - відповідність дозвільної процедури міжнародним документам та практиці інших країн,
 - ступеню впливу на забезпечення безпеки.
- Напрацьований план дерегуляції дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії був розглянутий та схвалений на засіданні Колегії Держатомрегулювання 2 жовтня 2014 року.
- План вже впроваджується, зокрема розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії».

ІХ. Оптимізація державного регулювання

Приклади дозвільних процедур, які можуть бути виключені:

- Видача дозволів на використання територій та водоймищ санітарно-захисних зон;
- Ліцензування перевезень радіоактивних матеріалів залізничним, повітряним та водними видами транспорту;
- Ліцензування збуту та постачання генеруючих іонізуюче випромінювання пристроїв;
- Видача окремих письмових дозволів на певні операції для ядерних установок.

Приклад реалізованого заходу з дерегуляції:

- З метою зменшення регуляторного впливу на користувачів ДІВ з низьким рівнем потенційної небезпеки розроблено та введено вдію доповнення до «Переліку джерел іонізуючого випромінювання діяльність по використанню яких звільняється від ліцензування

ІХ. Оптимізація державного регулювання

- Оптимізація державного регулювання, включаючи дерегуляцію, не повинна стати знищенням державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки
- Відстоювання незалежності державного органу регулювання та його функціональних обов'язків забрало у 2014 році багато зусиль та часу, який можна було б використати для розвитку нормативно-правової бази з ядерної та радіаційної безпеки

Наприклад:

Абсурдним є законодавче прийняте розділення державного регулювання на 2 складових, які регулюються різними законами: регулювання ядерної безпеки та регулювання радіаційної безпеки окремо.

Загрози значних політичних та економічних збитків несуть спроби повної відміни ліцензування у сфері використання ядерної енергії (відповідний проект знаходиться у Верховній Раді).

Х. Нормативне регулювання

- Активізовано роботу з адаптації законодавства України до законодавства ЄС у сфері безпеки використання ядерної енергії;
- Держатомрегулювання підготовлено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про плани заходів Державної інспекції ядерного регулювання України з імплементації деяких актів законодавства ЄС»:
 - Директиви Ради 2006/117/Євратом від 20 листопада 2006 року про нагляд та контроль за перевезенням радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива
 - Директиви 2014/87/Євроатом від 8 липня 2014 р., яка змінює Директиву 2009/71/Євроатом, яка встановлює для Співтовариства основи з ядерної безпеки ядерних установок
 - Директиви Ради 2013/59/Євратом від 5 грудня 2013 року, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання

Х. Нормативне регулювання

У 2014 зареєстровані в Мін'юсті України наступні акти (додатково до тих, що вже згадані):

- про внесення змін до Вимог до змісту та структури плану забезпечення фізичного захисту ядерної установки та ядерних матеріалів і плану забезпечення обліку та контролю ядерних матеріалів;
- про затвердження порядку проведення навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу і посадових осіб суб'єктів окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії;
- про внесення змін до Умов і вимог безпеки (ліцензійних умов) провадження діяльності з переробки, зберігання та захоронення радіоактивних відходів;

, а також накази про визнання такими, що втратили чинність 5 НПА

Х. Нормативне регулювання

Гармонізацій з референтними рівнями WENRA (Асоціація Західноєвропейських ядерних регулюючих органів)

- Зняття з експлуатації - наказом Держатомрегулювання від 11.11.2014 № 174 затверджено «План-графік з гармонізації вимог нормативно-правових актів України з питань зняття з експлуатації з референтними рівнями безпеки Асоціації Західноєвропейських ядерних регулюючих органів WENRA»;
- Захоронення РАВ та поводження з РАВ до захоронення - планується в ході розробки двох проектів НПА «Загальні положення безпеки захоронення РАВ» та «Загальні положення безпеки поводження з РАВ до захоронення», яка здійснюється в рамках проекту співробітництва з Норвезьким регулюючим органом – NRPA;
- Ядерні установки – гармонізація здійснюється відповідно до «Плану дій з гармонізації вимог з безпеки АЕС з референтними рівнями WENRA з реакторної безпеки».

Х. Нормативне регулювання

Недоліки

- Планом нормативного регулювання Держатомрегулювання на 2014 рік було передбачено виконання 31 заходу. Низка заходів є перехідними, робота над їх виконанням буде продовжена у 2015 році, значна частина проектів НПА проходить погодження, але план не виконано на 50%;
- Не забезпечена повна відмова від використання вимог безпеки, які залишилися від колишнього СРСС;
- У 2014 році не введено в дію жодного НПА з безпеки ядерних установок;
- Системний підхід у вигляді “ ієрархічних пірамід “ використовується, але стратегія/система нормативного регулювання ядерної та радіаційної безпеки не затверджена.

Реакція – побудова нормотворчої діяльності на системній основі з використанням як основи директив ЕС, стандартів МАГАТЕ, референтних рівнів WENRA. Надання нормотворчої діяльності найвищого пріоритету.

За рамками презентації

За рамками презентації залишаються такі важливі складові державного регулювання як:

- Регулювання безпеки уранових об'єктів, перевезень радіоактивних матеріалів
- Міжнародна діяльність
- Діалог з громадськістю
- Управління кадрами, фінансами, дозвільної та наглядової діяльністю
- Контроль виконання
- Подробиці роботи Державних інспекцій на АЕС та Державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки
- Функціонування системи управління якістю
- Підтримка інституційної спроможності Держатомрегулювання

Ця інформація викладена у звіті, що буде розміщений на сайті Держатомрегулювання

Пріоритети 2015

- реалізація Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами (плану заходів Державної інспекції ядерного регулювання України з імплементації деяких актів законодавства ЄС») та планів гармонізації національних норм і правил з безпеки з референтними рівнями WENRA;
- реалізація плану заходів із оптимізації державного регулювання безпеки використання ядерної енергії;
- забезпечення ефективного функціонування державної системи фізичного захисту в умовах підвищеної готовності;

Пріоритети 2015

- забезпечення захисту інформаційного простору держави з питань безпеки використання ядерної енергії в умовах інформаційної війни;
- реалізації проектів диверсифікації постачання ядерного палива у цілях забезпечення енергетичної безпеки держави;
- забезпечення регулюючого супроводу реалізації Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС та переоцінки безпеки діючих енергоблоків та ядерних установок;
- забезпечення регулюючого супроводу проектів нових ядерних установок (ЦСВЯП, СВЯП-2 ЧАЕС, «Джерела нейтронів», блоків ХАЕС 3 та 4);

Пріоритети 2015

- забезпечення державного регулювання безпеки при створенні інфраструктури довгострокового зберігання та захоронення РАВ, безпеки об'єкту «Укриття», зняття з експлуатації блоків 1,2 та 3 ЧАЕС;
- виконання міжнародних зобов'язань України щодо нерозповсюдження ядерної зброї за міжнародними конвенціями у сфері безпеки та захищеності;
- захист п'ятої Національної доповіді про виконання зобов'язань за Об'єднаною Конвенцією про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами.

Висновки

1. У 2014 році спільна робота структурних підрозділів центрального апарату Держатомрегулювання, п'яти Державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки на АЕС та семи Державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки дозволила A1

- забезпечити виконання пріоритетних завдань ядерної та з радіаційної безпеки;
- забезпечити радіаційний захист населення, персоналу та навколишнього природного середовища.

2. Запропоновані пріоритети на 2015 рік.

3. Діяльність з нормативного регулювання є недостатньою та має бути:

- пріоритетно забезпечена людськими та фінансовими ресурсами,
- має вестися системно.

Дякую за увагу!

V. Регулювання безпеки перевезення радіоактивних матеріалів

- Видано (внесено зміни, переоформлено) 9 ліцензій на перевезення радіоактивних матеріалів;
- Видано (продовжено та внесено зміни) 181 дозволів на здійснення міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів;
- Видано 12 сертифікатів про затвердження конструкцій пакувальних комплектів та спеціальних умов перевезення.
- Проведено 4 інспекційних перевірок ліцензіатів.

Наглядова та організаційна діяльність

- Проведено інспекційну перевірку стану та безпеки виконання робіт під час реалізації проектів демонтажу вентиляційної труби II-ої черги ЧАЕС та відновлення огорожуючого контуру машинного залу 4-го блоку ЧАЕС.
- Проведено аналіз звіту про стан безпеки об'єкту «Укриття» за 2013 рік, за перше півріччя 2014 року та звітів з виконання умов приписів – всього 3 звіти.
- Виконувалися роботи за міжнародними контрактами та була забезпечена робота Міжвідомчої робочої групи з координації діяльності регулюючих органів під час видачі ліцензій на виконання робіт на об'єкті «Укриття» та із зняття ЧАЕС з експлуатації (МРГРО), спільної координаційної групи ліцензування Держатомрегулювання - ДСП ЧАЕС (СКГ),

VI. Регулювання захищеності

- У рамках впровадження програми «Ініціатива щодо зменшення глобальної загрози та покращення захищеності джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)» проведені обстеження і прийнято рішення щодо модернізації інженерно-технічних засобів систем фізичного захисту 6 установ;
- У рамках Обміну інформацією з Базою даних МАГАТЕ щодо інцидентів з незаконного обігу ядерних та інших радіоактивних матеріалів направлено 28 інформації;
- Видано 7 дозволів на використання земель і водойм, розташованих в санітарно-захисній зоні ядерної установки, об'єкта призначеного для поводження з радіоактивними відходами, уранового об'єкта;

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

12.02.2014, Донецьк, планова перевірка підприємства «Скапер» - радіаційна головка гамма-дефектоскопу Гамарид

IV. Регулювання безпеки поводження з ДІВ

12 червня 2014 року в с. Крихівці Івано-Франківської міської ради був виявлений невідомий предмет з нанесеними на нього знаками радіаційної небезпеки . ПЕД на поверхні об'єкту становила 30-50 мкЗв/год. Фахівцями було встановлено, що виявленим предметом є «Сигналізатор рівня радіоізотопний малогабаритний -2», який використовується для контролю рівня рідких та сипучих матеріалів.

VIII. Підсумки державного нагляду

- Результати інспекційної діяльності дозволяють отримати впевненість у тому, що вимоги безпеки є достатніми, застосовуються правильно і виконуються у повному обсязі або потребують відповідного коригування чи застосування заходів примусу для їх належного виконання.
- Інспекційна діяльність у 2014 році проводилася не в повному обсязі у зв'язку з вимогами статті 31 Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» (перевірка підприємств, установ та організацій контролюючими органами протягом серпня-грудня 2014 року здійснюється виключно з дозволу Кабінету Міністрів України або за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки).

Х. Нормативне регулювання

З метою забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України за «Конвенцією про допомогу в разі ядерної аварії або радіаційної аварійної ситуації» та приведення у відповідність назв і функцій визначених компетентних органів у зв'язку із деякими змінами, що відбулися у рамках проведення адміністративної реформи постановою Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2014 р. N 336, були внесені відповідні зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 02.10.2003 № 1570 «Про визначення компетентних національних органів з питань виконання міжнародних конвенцій у галузі використання ядерної енергії».